

WEG VAN 'S-GRAVELAND NAAR DE GOOISCHE BOER

Een tolweg door Bussum uit 1860

BUSSUM Twee niet-Bussumse notabelen, de eigenaar van de buitenplaats Hilverbeek in 's-Graveland jonkheer Pieter Hendrik Six en de Hilversumse notaris Albertus Perk, be- raamden in 1857 het plan "van daarstelling van eenen grindweg, voornamelijk strekkende om de Gemeente Bussum te verbinden aan de overige Gemeenten van Gooiland".

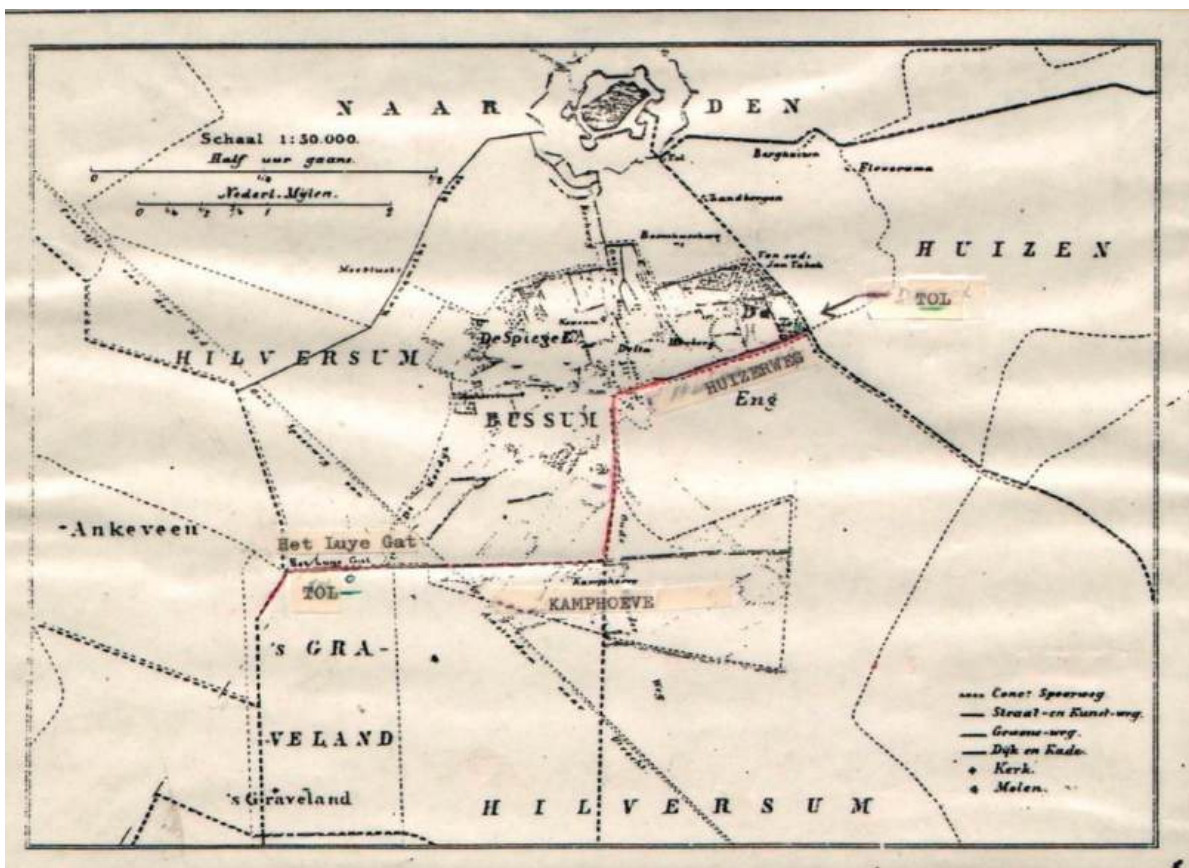
De weg moest gaan lopen: "Be- ginnende te 's-Graveland aan de straatweg bij de Noordersluis, en loopende van daar langs het zoogenaamde Luie Gat over de gemeente heide, tot den zoogenaamde Bussummerweg, of den noordoostelijke hoek van Kamp- hoeve van daar den weg vervol- gende door het dorp Bussum en langs den zoogenaamde Huizer- weg tot aan den Rijksweg van Amersfoort op Naarden met een totaal van plus minus 5385 strek- kende Nederlandsche ellen."

Belang van 's-Graveland

Met name Six was daar direct bij gebaat, want naast Hilverbeek bezat hij destijds onroerend goed aan de Franse Kampweg nabij 's-Graveland. Tezamen met de overige bewoners van de buiten- plaatsen in 's-Graveland stelde hij bijna de helft van het benodigde kapitaal voor de weg als rente- loze lening beschikbaar, namelijk 5.500 gulden. De bezitters van de buitenplaatsen in 's-Graveland wa- ren gebaat bij een goede wegver- binding via Naarden naar Amster- dam, want zodra de 's-Gravelandse Vaart 's winters was dichtgevro- ren, was het heel vrijwel onmogelijk over de weg via Weesp naar Amsterdam te komen.

Verdere bekostiging

De aannemer J. Fuhren vroeg 11.687 gulden voor het begrin- den en (in de bebouwde kom van Bussum) met keien bestraten van de weg. Gegoede inwoners van de dorpen brachten 5.150 gul- den bijeen: die uit Bussum 1.650

■ Kaart uit 1867 met daarop in rood aangegeven de tolweg.

(waaronder 500 van jonkheer Rut- gers van Rozenburg, de bewoner van Cruisbergen), uit Hilversum 1.500, uit Huizen 950, uit Naar- den 550 en uit Laren 500 gulden. In 1859 verstrekke de provincie Noord-Holland een subsidie van 2.500 gulden. De renteloze lenin- gen zouden worden afbetaald uit de opbrengst van de tolleren. De jaarlijkse onderhoudskosten van de weg, die geschat werden op 275 gulden, namen Stad en Lande van Gooiland en de gemeenten Bus- sum, Hilversum, 's-Graveland en Naarden op zich.

Tollen

Er kwam een tol tegenover het Luie Gat nabij 's-Graveland, met als tolgaarder Dirk Willem Sjoen- is, en aan het eind van de Hui- zerweg, met als tolgaarder ene Haath, die niet in het persoon- sarchief van de Gooise dorpen is terug te vinden. Deze Haath werd

in 1861 ontslagen wegens een slordige en zeer onnauwkeurige administratie. De tol werd daar- op verplaatst naar het westelijk einde van de Huizerweg nabij het huis van veldwachter Frans Smeink. Dat ging beter: in het jaar 1865 bijvoorbeeld bracht de tol van Sjoenis 247,08,5 gulden op en die van Smeink 414,98 gul- den. In 1877 bedroegen de tolop- brengsten respectievelijk 185,98 en 569,22 gulden. Daarnaast kwam er nog 75 gulden binnen via abonnementen. In 1877 was daarmee ongeveer 80% van de renteloze leningen afgelost. De tolleren werden kort daarna opge- heven.

De naam van de weg

Heel merkwaardig is de naam die in de ambtelijke stukken en op tolborden aan de grindweg gegeven werd: Bussummergrind- weg! Deze benaming heeft de

weg nooit officieel gekregen. De grindweg bestond uit de onder- delen 'weg langs het Luie Gat' (nu Franse Kampweg), de Hoogstraat en de Voorweg (beide nu deel uitmakend van de Brinklaan), de Kattensteeg (nu Kerkstraat) en de Huizerweg. De Hilversumsche

■ 'De Vituskerk nog zonder toren aan de bestrate Brinklaan omstreeks 1886.

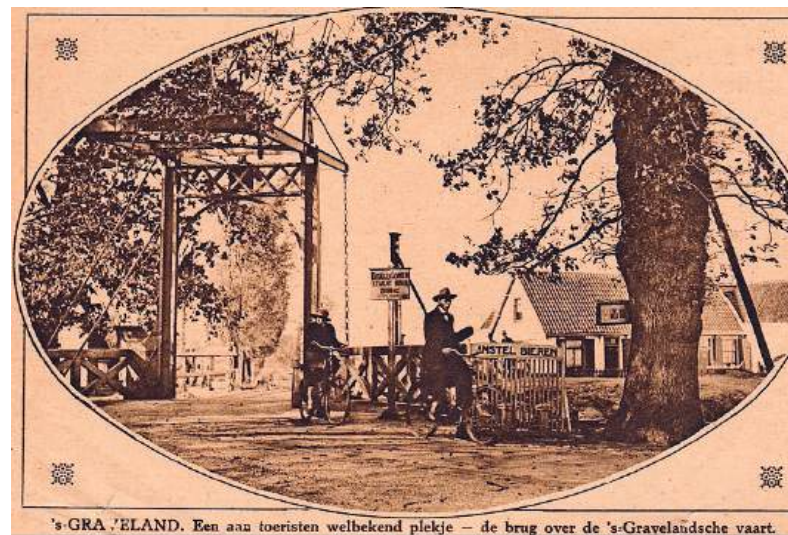
FOTO BEWERKT EN INGELEURD DOOR MARK NAP, HET FAMILIE ALBUM.

Weg, eveneens een grindweg, werd de Bussummergrindweg die wij kennen.

Bronnen:

G. Langemeijer, De Bussummer- grindweg, Contactblad, jaargang 9, nr. 1 (april 1993), pag. 3-6; Ge- zinskaart Pieter Hendrik Six op website Greetsgenealogie.nl; Per- soonsgegevens uit Archief Gooi en Vechtstreek.

Eric Bor

■ De Noordersluisbrug bij restaurant 't Swaentje in 1925. FOTO: RIA RAVEN, HISTORISCHE KRING KORTENHOEF 'S-GRAVELAND ANKEVEEN.

■ Luchtfoto van de Kamphoeve in 1925. FOTO: ARCHIEF GOOI & VECHTSTREEK FOTOCOLLECTIE BUSSUM.

■ Het begin van de Huizerweg bij De Gooische Boer. FOTO ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK, FOTOCOLLECTIE WINTHORST.